

Forum Standaardisatie

Postbus 840112508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

Contactpersoon

Peter Waters
peter.waters@logius.nl

Datum

22 april 2013

CONCEPT

verslag

Vergaderdatum en -tijd 16 april 2013, 14.00-16.30 uur

Vergaderplaats Academie voor Wetgeving
Lange Voorhout 62, 2514 EH Den Haag

FORUM STANDAARDISATIE

Aanwezig

Leden

Nico Westpalm van Hoorn (voorzitter)
Guus Bronkhorst
Bruun Feijen
Cor Franke
Cees Hamers
Gerard Hartsink
Steven Luitjens
David de Nood
Wim van Nunspeet
Marcel Reuvers
Piet Ribbers
Ron Roozendaal
Simon Spoormaker
Bert Uffen
Erik Wijnen

Gast sprekers

Steven Gort
Peter Molenaar
Mariette Crasborn

Bureau Forum Standaardisatie

Marijke Abrahamse
Roeland Coomans
Joris Gresnigt
Bart Knubben
Ludwig Oberendorff
Maarten van der Veen
Peter Waters

Afwezig

Joop van Lunteren (adviseur)
Arianne de Man

Organisatie

Ministerie van BZK
Belastingdienst
Franke Interim Management
KING
ABN/Amro
Logius
MKB-Nederland
CBS
Geonovum
Universiteit Tilburg
namens Maarten Hillenaar, BZK
Portbase, Cargonaut & COPAS
BKWI
namens Michiel Stal, EZ

Belastingdienst voor agendapunt 4
Belastingdienst voor agendapunt 4
BZK, toehoorder bij agendapunt 4
dossier
Semantiek/Voorzieningen
Open standaarden, adoptie
Internationaal
Open standaarden, adoptie
Bureauhoofd
Open standaarden, lijsten
Vraagsturing (verslag)

HEC
IPO

Agenda

1. Opening en agenda
2. Verslag Forumvergadering 5 februari 2013
3. Agenda vergadering Collegevergadering 30 mei 2013
4. Onbegrip in de praktijk, de voorgevulde aangifte (VIA) presentatie Steven Gort, Belastingdienst
5. Open standaarden, lijsten
6. Open standaarden, adoptie
7. Jaarverslag 2012
8. Handreiking betrouwbaarheidsniveaus II
9. Voorzieningen
10. Standaarden voor de cloud
11. Op weg naar een nieuwe stelselstandaard
12. Terugkoppeling internationale bijeenkomsten
13. Voortgangsnotitie
14. Rondvraag/afsluiting

1. Opening en agenda

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur en meldt de afwezigen. Hij heet Ron Roozendaal welkom als vervanger van Maarten Hillenaar en Erik Wijnen als vervanger van Michiel Stal. Tevens heet hij welkom Steven Gort en Peter Molenaar van de belastingdienst voor de presentatie (agendapunt 4) en Mariette Crasborn (BZK) als toehoorder bij die presentatie.

Op de vraag of alle leden nog prijs stellen op de toezending van de vergaderstukken op papier melden Ron Roozendaal, Bert Uffen, Guus Bronkhorst, Simon Spoormaker, Bruun Feijen, Piet Ribbers en Marcel Reuvers dat zij dat voortaan niet meer hoeven.

Ron Roozendaal en Bert Uffen willen de stukken graag eerder ontvangen. Anders kunnen zij de stukken niet meer met hun achterban afstemmen. Ludwig Oberendorff zegt toe er voor te zorgen dat de stukken 10 dagen van te voren worden verzonden. Verder is verzocht de (omvangrijke) Forum stukken niet meer als *attachment* bij een e-mail mee te sturen, maar via een link. Daar zal voor worden gezorgd. Omdat de Collegevergadering is verschoven naar 30 mei wordt voorgesteld de Forum vergadering te verplaatsen van 11 juni naar 18 juni. Nogal wat leden blijken dan niet te kunnen. De voorzitter geeft aan dat afhankelijk van de agenda besloten kan worden om de vergadering te laten vervallen. De leden wordt gevraagd 18 juni toch in hun agenda te reserveren. Daarmee wordt ingestemd. Ook wordt ingestemd met de agenda.

Tijdens de vergadering wordt de flyer voor de Landkaart Semantiek uitgedeeld. De leden wordt gevraagd schriftelijk commentaar in te dienen.

2. Verslag Forumvergadering 5 februari 2013

Guus Bronkhorst meldt dat hij in het verslag ten onrechte als aanwezig staat opgevoerd. Daarop wordt het verslag vastgesteld. Er zijn geen vragen naar aanleiding van het verslag.

3. Agenda vergadering College Standaardisatie 30 mei 2013

Met de voorlopige agenda voor de Collegevergadering van 30 mei wordt ingestemd.

4. Presentatie semantiek: (on)begrip in de praktijk

Steven Gort (Belastingdienst B/CA) maakt het Forum deelgenoot van de problemen die hij ervaren heeft bij de voorinvulling van de Belastingaangifte. (Klik hier voor de sheets van zijn presentatie). De Belastingdienst ontvangt voor die voorinvulling informatie van heel veel verschillende organisaties (banken, verzekeraars, overheidsorganisaties). Veel informatie die de BD ontvangt vereist bewerking om gebruikt te kunnen worden. Die aanpassing is bij de BD anders dan bijvoorbeeld bij het CAK en het UWV. Voor elke aanpassing moet de Belastingdienst de complexiteit

van die organisatie 'internaliseren' (en vice versa). Dat moet makkelijker kunnen. Hij pleit voor een burgercentrische benadering, waarin de burger alleen nog wordt geconfronteerd met voor hem begrijpelijke begrippen (huis, inkomen, partner etc.; niet 'vermogen in box 1 of 3'), Hij stelt zich voor die later als standaard voor te dragen.

Cor Franke is aarzelend. Met name vanwege het groot aantal betrokken partijen. Hij memoreert dat het Forum hem in het verleden geholpen heeft om het begrip 'werkgever' te modelleren. Dat onderzoek maakte toen helder welke betekenissen gemeenschappelijk waren en welke context specifiek. Zo'n methode kan helpen bij het generiek modelleren. Op een vraag van de voorzitter wat de rol van het Forum in deze kan zijn antwoordt wordt aangegeven dat het Forum de vraagstukken kan helpen adresseren, niet oplossen. Ron Roozendaal vraagt zich af of het Forum de goede tafel is voor dit soort problemen. Hij adviseert vooral ook te kijken naar SGO3 (project van de gezamenlijke secretarissen-generaal gericht op versnelling invoering basisregistraties). Hij biedt aan dat uit te zoeken. Daarnaast verwijst hij naar de 'hergebruik autoriteit' in oprichting. Ten slotte adviseert hij Steven Gort aan te sluiten bij de Stelselcatalogus. Mede omdat daar nog gezocht wordt naar vertegenwoordiging van de 'vraagkant'.

De voorzitter dankt Steven Gort die heeft laten zien hoe complex hergebruik van gegevens is. Het Forum is in deze geen trekker (want ontwikkelt zelf geen standaarden), maar wil wel faciliteren.

5. Open standaarden, lijsten

Ter instemming: Opname VISI 1.3 (Bouwprocesmanagement)

Wim van Nunspeet licht toe dat aan de beheerder als voorwaarde voor de opname van de nieuwe versie is gesteld dat er meer dan 1 aanbieder moet zijn. Cees Hamers vraagt of adoptie van een nieuwe versie meteen ook uitfasering van de oude versie betekent. Hij vindt dat bij dat punt niet alleen de input van de eigenaar/beheerder van een standaard, maar nadrukkelijk ook de eindgebruikers worden betrokken Cor Franke valt hem bij. Hij suggereert dat de uitfasering onderdeel wordt van het adoptieadvies. Maarten van der Veen licht toe dat die uitfasering al aandachtspunt is bij het toetsingscriterium 'open standaardisatieproces'. Bij de uitgevoerde toetsing is dus ook expliciet gekeken of de uitfasering adequaat is ingeregeld. Hij zegt toe dat nadrukkelijker in het advies te vermelden.

Ter instemming: Opname Digikoppeling 2.0 (Digitale postbode overheid)

Cor Franke meldt dat hij in het advies vermelding van WS-RM (Web Services - Reliable Messaging) mist. Maarten van der Veen meldt dat Digikoppeling versie 2.0 een consolidatie betreft van de huidige praktijk. WS-RM wordt onderdeel van versie 3.0; volgens planning komt die dit najaar. Steven Luitjens stelt voor om bij communicatie over Digikoppeling 2.0 consequent te melden dat Digikoppeling 3.0 in ontwikkeling is met WS-RM. Daarmee wordt ingestemd Met die kanttekeningen wordt ingestemd met beide adviezen. Er wordt kennisgenomen van de mededeling over de stand van zaken 'Semantisch model e-factureren'.

6. Open standaarden, adoptie

Ter Instemming:

6-1. Adoptieadvies DNSSEC

Wim van Nunspeet vraagt de vergadering of zij in kan stemmen met de voorgestelde aanpak. Guus Bronkhorst meldt dat het NCSC in zijn "ICT-beveiligingsrichtlijnen" voor webapplicaties ook aandacht heeft voor DNS. Hij suggereert om in de notitie ook een link naar het NCSC op te nemen. Bart Knubben meldt dat er met het NCSC contact is en dat een tekstvoorstel is ingediend om in een nieuwe versie van hun richtlijnen ook DNSSEC te adresseren. Cees Hamers geeft aan dat nog moet worden uitgezocht of het advies om tot een centrale registrarfunctie voor gemeenten te komen past bij de rol die de informatiebeveiligingsdienst (IBD) vervult. KING gaat dat nader onderzoeken, samen met BFS. Daarop wordt ingestemd met het adoptieadvies

6-4. stukken ter kennisneming; Conceptversie standaard sjabloon

Het Forum is positief over de gestructureerde wijze waarop aan de hand van de notitie een adoptieaanpak per open standaard kan worden bepaald.

Gerard Hartsink wijst – in algemene zin – op mogelijke spanning tussen het werk van het Forum College en de Horizontal Guidelines van EC/ DG Competition (speelt mogelijk zowel bij het maken, als het verplichten en de adoptie van standaarden) en zegt toe een stuk op te sturen hierover. Joris Gresnigt licht toe dat de selectieprocedure is afgestemd met de Europese Commissie. Steven Luitjens suggereert om het punt de volgende vergadering uitgebreider aan de orde te hebben. De voorzitter vraagt Joris daarvoor een discussiestuk voor te bereiden. Cees Hamers merkt op dat het voor de adoptie ook van belang is om ook de leveranciers te betrekken. Hoewel de rol van leveranciers terugkomt in de notitie, blijft het van belang om hier scherp op te zijn. Piet Ribbers meent dat in het Forum vooral gesproken wordt over de technische aspecten van een standaard. Hij mist in de discussie de 'percieved benefit'. Zijns inziens is die bepalend voor de adoptie van een standaard. Wim van Nunspeet wijst er op dat die in ieder geval onderdeel is van de procedure tot opname van een standaard op de lijst. Enkele leden geven aan dat aandacht voor 'perceived bennefit' een continu proces is, en dat met het oog op adoptie steeds moet worden herhaald. De voorzitter vraagt BFS om te kijken of dat adequaat geborgd is.

Adoptie IPv6

Cees Hamers meldt dat de adoptie bij gemeenten tegen valt (30% geeft aan voor het eind van het jaar klaar te zijn, en 75% geeft aan het mee te nemen bij de eerstvolgende aanbesteding). Dat heeft zijns inziens vooral te maken met het ontbreken van de genoemde 'perceived benefit' bij de gemeenten. De grote softwareleveranciers hebben hun software gereed. Hij stelt voor om samen met het Forum te proberen de benodigde awareness te kweken. KING kan aangeven welke leverancier zijn zaakjes op orde heeft. KING heeft besloten om IPv6 ook op te nemen in de GEMMA Softwarecatalogus.

Bert Uffen meldt dat ook bij de uitvoeringsorganisaties de implementatie nog slechts beperkt is. Hij zal dit in de Architectuurraad van Manifestgroep inbrengen. Daarop wordt met de kennisgeving ingestemd.

Adviesrol Forum t.b.v. het e-IDstelsel.NL

Ingestemd wordt met het voorliggende voorstel.

Monitor open standaarden beleid

Ludwig Oberendorff licht desgevraagd toe welke acties in gang zijn gezet, mede naar aanleiding van de opmerkingen in het Forum in de Brussel vergadering. Zo zal in de nieuwe monitor over aanbestedingen in 2012 niet alleen gekeken zal worden naar aanbestedingen maar ook naar het gebruik van open standaarden in voorzieningen.

Met de overige kennisgevingen wordt ingestemd.

SEPA

Gerard Hartsink deelt een overzicht uit van de adoptie van SEPA. Het beeld over Nederland is niet echt positief. De klok tikt (deadline 1 februari 2014). De overheid belooft wel dat de deadline gehaald wordt. Hij is aarzelend. Er is geen plan B. De voorzitter vraagt of we SEPA opnieuw in het College moeten adresseren? Het Forum is daar aarzelend over. Het College voelde zich niet echt aangesproken. Voorgesteld wordt om eerst met de voorzitter van het IOFEZ te kijken hoe de adoptie van SEPA kan worden opgepakt. Ron Roozendaal meldt dat het ministerie van Financiën voor het Rijk de regie voert. Zijn indruk is dat het Rijk op schema is, maar hij zal de stand van zaken nagaan en de volgende Forum-vergadering terugkoppelen. Bart Knubben meldt dat cijfers van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) ook laten zien dat er nog wel wat werk aan de winkel is. Hij zal deze delen met Cees Hamers die erin geïnteresseerd is. Cees zal in overleg met BFS nagaan wat de stand van zaken bij gemeenten is en of er verdere actie richting gemeenten gewenst is.

7. Jaarverslag 2012

Cor Franke doet voorstellen voor aanpassing in de tekst op p. 13 over de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus. Met in achtneming van die aanpassing wordt het Jaarverslag geschikt verklaard voor doorgeleiding naar het College.

8. Handreiking betrouwbaarheidsniveaus II

Enkele Forum leden geven aan dat de handreiking zeer welkom is in hun achterban. Cor Franke geeft aan dat voorgesteld wordt de voorliggende concept versie door te geleiden naar het College en mandaat te geven om redactionele aanpassingen door te voeren (mede met het oog op de leesbaarheid). Ron Roozendaal stelt voor om het voorliggende concept als werkversie vast te stellen en later via een schriftelijke ronde de definitieve versie vast te stellen. Guus Bronkhorst vindt het jammer dat er geen autorisatie handreiking komt. Hij stelt voor in de inleiding toe te lichten dat authenticatie een stap is in een keten. Dat impliceert dat als de authenticatie veilig is dat nog niet betekent dat de hele keten veilig is. Met dat voorstel wordt ingestemd.

Ook ingestemd wordt met het verzoek nader onderzoek te doen naar een afwegingskader voor de digitale handtekening. Cees Hamers biedt steun aan bij dat onderzoek.

9. Voorzieningen

Ron Roozendaal vindt dat de procedure aanzienlijk is verbeterd. Hij noemt drie voorzieningen als potentiële kandidaten voor toetsing: Mijn Overheid.nl, het Ondernemingsdossier en Antwoord voor bedrijven. Erik Wijnen geeft aan dat deze als suggesties zullen worden meegenomen richting College. Cees Hamers stelt voor in de notitie te verduidelijken dat het College alleen status geeft aan voorzieningen. Bert Uffen meldt dat de Manifestgroep met de voorliggende procedure in kan stemmen. De voorzitter concludeert dat met de genoemde aanpassing de notitie door kan naar het College.

10. Standaarden voor de cloud

Marijke Salters licht de sheets toe. Zij constateert dat gemeenten al gebruik maken van de cloud, maar (nog) geen randvoorwaarden stellen voor aanschaf. Het Rijk heeft inmiddels een Cloud strategie. KING is die nu ook aan het ontwikkelen. Ron Roozendaal wijst er op dat internationaal veel speelt op het gebied van standaardisatie. Ook door de EC wordt hier zwaar op ingezet. Hij wijst er verder op dat de Kamer heeft bedongen dat de Rijkscloud een GESLOTEN Rijkscloud is. De voorzitter vraagt of er nog verdere bemoeienis van het Forum nodig is. Piet Ribbers meent van wel. Het is een van de grote ontwikkelingen van dit moment. Hij vraagt zich af waar de vraag is belegd naar criteria om te bepalen wanneer je wel of geen gebruik van de cloud moet maken. Ludwig Oberendorff geeft aan dat die vraag in de cloud strategie aan de orde moet komen. Steven Luitjes stelt voor om eens te kijken bij welke standaardisatieontwikkelingen het Forum zinvol bij kan dragen. Erik Wijnen valt hem bij maar meent ook dat we dan moeten kijken in welke rol het Forum deel neemt. De voorzitter concludeert dat er royale steun is voor bijdrage aan en bewaking van standaardisatie in relatie tot de cloudontwikkeling. Hiermee is het voorstel goedgekeurd.

11. Op weg naar een nieuwe stelselstandaard

Cor Franke meldt dat BFS betrokken wordt bij het voorbereiden van een PID voor actielijn 1, onder verantwoordelijkheid van PSB. Op dat ontwerp zijn reacties ontvangen van I&M/Kadaster en het ICCIO. Met hen zal overlegd worden. In dit verband is overleg gepland met Ron Roozendaal en Martin Salzman. Cees Hamers vraagt aandacht voor heel heldere communicatie. Ron Roozendaal meldt dat de notitie ook bij SGO3 ligt. In de PSB is gevraagd of het erg is als er meer dan 1 standaard is. Ook in de Manifestgroep bestaan meerdere meningen zijn. Je kunt voor een nieuwe standaard gaan maar ook voor ontkoppelpunten kiezen. Marcel Reuvers vindt de naam 'nieuwe stelselstandaard' verwarrend. Cor Franke vindt een andere naam de moeite van het overwegen waard. Hij geeft aan dat veel aandacht wordt besteed aan het betrekken van belanghebbenden bij ontwikkeling en beheer. BFS heeft gedaan wat de PSB heeft gevraagd en krijgt in juni décharge voor het

project van de PSB; De vervolgstap, het PID zelf valt volledig onder verantwoordelijkheid van de PSB.

12. Terugkoppeling internationale bijeenkomsten

Simon Spoormaker doet verslag van de bijeenkomst in Londen van het Informele netwerk standaardisatie. Kern was de Britse presentatie hoe het UK open standaarden implementeert. Zij nemen de Nederlandse procedures over. Het gebruik staat centraal. Door OS te gebruiken hopen zij de macht van de grote aanbieders te breken. Voorkomen dat overheden tegen elkaar worden uitgespeeld. Volgens hen is het toepassen van open standaarden veel goedkoper. Inzet in kleine stapjes. Opmerkelijk is dat ze mensen van Google, Twitter en Yahoo hebben aangenomen.

Steven Luitjens doet verslag van de bijeenkomst die het Forum samen met NEN en PBLQ heeft georganiseerd. Doelgroep overheden en bedrijfsleven. Centraal stond de vraag welke rol het Forum het best kan spelen. Conclusie: borgen van goede afstemming van stakeholders in Nederland. Van belang blijft de positie van zowel het Forum als BFS goed uit te leggen en het mandaat zeker ook naar het bedrijfsleven goed uit te leggen. Ludwig Oberendorff meldt dat aansluitend gesprekken zijn geweest met Peter Potgieser (RBS) Jelte Dijkstra (NEN), Rob Zwart (RICOH) en Hein Gorter de Vries (GS1). Veel ruis is in dat gesprek opgeruimd, en verder zijn er samenwerk-afspraken gemaakt, onder andere op het gebied van informatie-uitwisseling. Op de vraag van de voorzitter of hij suggesties heeft voor het Forum antwoordt Luitjens dat hij adviseert om in presentaties steeds een helder statement te doen over mandaat en positie.

13. Voortgangsnotitie

Met de notitie wordt ingestemd.

14. Rondvraag/afsluiting

Piet Ribbers vindt dat in de discussies over standaarden de techniek erg centraal staat. Hij mist de economische component. Zijns inziens zal met name adoptie baat hebben van accentueren van het economisch effect. Wim van Nunspeet legt uit dat het economische aspect bij nieuwe standaarden meer accent krijgt. Vandaag stonden nieuwe versies van bestaande standaarden op de agenda.

Steven Luitjens steunt het pleidooi van Piet Ribbers. Hij meldt dat de vorige voorzitter van het College (Hans Vijlbrief) consequent aandacht voor het economische aspect vroeg. Erik Wijnen vult aan dat er in het College altijd een externe spreker is die met name ingaat op het economisch belang. Ook in het vorig jaar uitgebrachte magazine staat de economische winst van standaardisatie centraal. BFS zegt toe deze oproep nader uit te werken. Het sluit aan bij de roep in het afgelopen College om aansprekende showcase(s) van de benefits van standaardisatie

De voorzitter sluit de vergadering om 16.30 uur.

Actiepunten

- Guus Bronkhorst, Bruun Feijn, Marcel Reuvers, Piet Ribbers, Ron Roozendaal, Simon Spoormaker en Bert Uffen geven aan voortaan geen papieren versie van de Forumstukken te willen. *Actie BFS.*
- Afgesproken wordt dat de vergaderstukken voortaan ook via een link beschikbaar zijn. *Actie BFS*
- Afgesproken wordt de vergaderstukken uiterlijk 10 dagen voor de vergadering toe te sturen. *Actie BFS*
- De Forum vergadering van 11 juni vervalt. De leden wordt gevraagd 18 juni van 14.00 tot 16.00 in hun agenda te reserveren. *Actie allen*
- De leden wordt gevraagd schriftelijk commentaar te geven op de flyer Landkaart Semantiek. *Actie allen.*
- Terugkoppeling op mogelijke centrale registrarfunctie voor gemeenten (zie adoptie-aanpak advies DNSSEC). *Actie Cees Hamers.*

- Nagaan voortgang adoptie SEPA bij Rijk. *Actie Ron Roozendaal/ Maarten Hillenaar.*
- KING in contact brengen met BNG in relatie tot SEPA. *Actie Bart Knubben.*
- Nagaan voortgang adoptie SEPA bij gemeenten. *Actie Cees Hamers.*
- In de communicatie over Digikoppeling 2.0 zal consequent gemeld worden dat Digikoppeling 3.0 in ontwikkeling is met WS-RM. *Actie BFS*
- Bert Uffen zal in de Architectuurraad van de Manifestgroep aandacht vragen voor de adoptie van IPv6. *Actie Bert Uffen*
- Opsturen stuk over mogelijk spanning DG Competition en selectieproces F&C. *Actie Gerard Hartsink.*
- Voorbereiden discussiesnotitie op basis van stuk Gerard Hartsink *Actie Joris Gresnigt*